

БЪЛГАРИЯ: ПАРТНЬОРСТВО ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ 1999

1. Цели.

Задачата на Партньорство за присъединяване е да определи в единна рамка приоритетните за бъдещата работа области, идентифицирани в Редовния доклад на Комисията за 1999 г. по извършения от България напредък към членство в Европейския съюз, наличните финансови средства за подпомагане на България при изпълнение на тези приоритети и приложимите за това съдействие условия. Това Партньорство за присъединяване осигурява базата за редица инструменти, които ще се използват за подпомагане на страните-кандидати в тяхната подготовка за членство. Между тях са преработената Национална програма за възприемане законодателството на ЕС, Съвместната оценка за средносрочните приоритети на икономическата политика, Пактът за борба с организираната престъпност, както и Националните планове за развитие и други планове по сектори, необходими за участие в Структурните фондове след приемане за пълноправен член и за прилагане на ISPA и SAPARD преди присъединяване. Всеки от тези инструменти има различна природа и се подготвя и прилага в съответствие със специфични процедури. Инструментите не са неразделна част от това Партньорство, но приоритетите, които те съдържат са в съответствие с него.

2. Принципи

Главните приоритетни области, идентифицирани за всяка страна-кандидат, се свързват с тяхната способност да поемат задълженията за постигане на Копенхагенските критерии, които определят, че за членство е необходимо:

- страната-кандидат да е постигнала стабилност на институциите, гарантиращи демократичност, върховенство на закона, човешките права и спазване и защита правата на малцинствата;
- съществуването на функционираща пазарна икономика, както и способност за устояване на конкурентния натиск и пазарните сили в Съюза;
- способност да се поемат задълженията на членството, включително придържане към целите на политическия, икономическия и валутен съюз.

На срещата си в Мадрид Европейският съвет подчерта необходимостта страните-кандидати да приспособят своите административни структури, с оглед осигуряване съгласувано прилагане на политиките на Общността след присъединяване. А в Люксембург Съветът подчерта, че включването на европейското право в националното законодателство е необходимо, но само по себе си недостатъчно и трябва да се осигури неговото действително прилагане.

3. Приоритети и краткосрочни цели

Редовните доклади на Комисията подчертаха обхвата на усилията, които трябва да бъдат положени от кандидат-страните в някои области, за да се подготвят за приемане. Тази ситуация изисква определяне на междинни етапи, изразени в приоритетите, всеки от които трябва да е придружен от точно определени цели, установени съвместно със засегнатите страни, и чието постигане ще обуславя степента на предоставяната помощ и напредъка на

преговорите, които се водят с някои страни или откриването на нови преговори с други страни. Приоритетите и непосредствените цели в ревизираните Партньорства за присъединяване отново са разделени на две групи - краткосрочни и средносрочни. Включените в групата на краткосрочните бяха определени на основата на това, че е реалистично да се очаква, че България е в състояние да ги изпълни или да напредне значително в изпълнението им към края на 2000 г. Изпълнението на приоритетите, включени в групата на средносрочните, се очаква да отнеме повече от една година, но независимо от това работата по тях може и трябва също да започне през 2000 г. В Редовния доклад за 1999 г. е направена оценка на напредъка в изпълнението на приоритетите, заложи в Партньорство за присъединяване от 1998 г. Тази оценка беше използвана при определянето на приоритетите в настоящото партньорство.

На 31 май 1999 г. България предостави ревизиран вариант на своята Национална програма за възприемане достиженията на правото на ЕС, която определя сроковете за изпълнение на приоритетите и непосредствените цели, залегнали в първото Партньорство за присъединяване, както и необходимите административни структури и финансови ресурси.

Партньорство за присъединяване определя приоритетните области в подготовката на България за членство. Освен това България ще трябва да обърне внимание и на проблемните въпроси, посочени в Редовния доклад. Важно е също така България да изпълни своите задължения по отношение сближаването на законодателството и прилагането на *acquis* в съответствие с поетите ангажименти в Европейското споразумение и в процеса на преглед на законодателството. Трябва да се напомни, че само по себе си въвеждането на *acquis* в законодателството не е достатъчно; ще бъде необходимо също така да се осигури неговото практическо прилагане по същите стандарти, по които се прилага в Съюза. Във всички области, изброени по-долу, е необходимо реално и ефективно въвеждане и прилагане на *acquis*.

Като се имат предвид анализите на Редовния доклад на Комисията бяха определени следните краткосрочни и средносрочни приоритети и непосредствени цели за България.

БЪЛГАРИЯ 1999 Партньорство за присъединяване - приоритети и средносрочни цели

Краткосрочен период (2000 г.)

Политически критерии

- прилагане на Рамковата програма за интеграция на ромите и укрепване на Националния съвет за етнически и демографски въпроси, включително осигуряване на необходимата финансова подкрепа; прилагане на мерки за борба срещу дискриминацията (включително в държавната администрация); насърчаване на възможностите за заетост и увеличаване на достъпа до образованието.

Икономически критерии

- насърчаване на конкурентоспособността чрез пазарно ориентирано реструктуриране на предприятията; предприемане на мерки за подобряване на производствената и търговска среда и стимулиране на

- местните и чуждестранни инвестиции, в частност чрез опростяване на законовите и административни процедури;
- осигуряване на прозрачна приватизация на държавните предприятия и банки;
- подобряване на процедурите за фалит и ликвидация и тяхното консолидирано прилагане;
- приемане на план за реструктуриране на стоманено-добивния сектор.

Вътрешен пазар

- Държавни поръчки: регулиране на процедурите за държавни поръчки;
- Права на интелектуална и индустриална собственост: изравняване и влизане в сила на правото на индустриална собственост и законодателство за търговските марки;
- Защита на данните: разработване на законодателство и установяване на надзорен орган;
- Свободно движение на стоки: приемане на рамков закон за техническите изисквания, отразяващ принципите на Новия и Глобален Подход, влизане в сила на новия закон за стандартизацията и укрепване на новосъздадената инфраструктура, приемане на рамкови закони за химикали, храни и фармацевтични средства;
- Свободно движение на капитали: либерализиране на преките инвестиции в чужбина и инвестициите в чуждестранни ценни книжа от български граждани; изготвяне на план за либерализация на останалите ограничения за движението на капитали, включително на придобиването на недвижимо имущество.
- Свободно движение на финансови услуги: укрепване на надзорните органи;
- Конкуренция: приемане на законодателство за държавните помощи; подобряването на отчитането на държавните помощи; създаване на регистър за държавни помощи; приемане на антимонополни подзаконови актове;
- Данъчна система: изравняване на законодателството по ДДС и изготвяне на план за изравняване на законодателството по акцизните мита с това на ЕС; осигуряване на съответствие на новите данъчни мерки с принципите на Кодекса за поведение;
- Подобряване на системата за събиране на данъци на национално и регионално равнище, в частност чрез подобряване на обработката на информацията по ДДС.
- Митници: осигуряване на влизането в сила на новия Митническият кодекс и на свързаните с него подзаконови актове по прилагането му.

Селско стопанство

- Продължаване изравняването на ветеринарното и фитосанитарно законодателство и модернизиране на инспекцията, особено на бъдещите външни граници;
- Модернизиране на заводите за преработка на месо и мляко и достигане на здравните и хигиенни стандарти на ЕС;
- Създаване на регистър за лозята.

Енергетика

- Прилагане на Закона за енергетиката, приемане на съответното вторично законодателство и свързани с тях планове за реформа (електричество и газ) и укрепване на регулиращите органи;

- Създаване на ценова и тарифна структура, осигуряваща базирани върху стойността и прозрачни цени на енергията;
- Започване прилагането на енергийна стратегия с особено внимание към енергийната ефективност, ревизиране на прогнозите за търсене на енергия на базата на сценарии за по-реалистичен растеж и интензивност на енергетиката;
- Приемане и прилагане на реалистичен план за затваряне и извеждане от експлоатация на блокове 1,2,3 и 4 на АЕЦ Козлодуй;
- Надзор на управлението на изразходваното гориво и радиоактивните отпадъци.

Транспорт

- Изравняване на законодателството за безопасността на морския транспорт

Заетост и социална сфера

- Подкрепа на усилията на социалните партньори за повишаване на капацитета за участие в двупартийния социален диалог и за развиване и прилагане достиженията на правото на ЕС.
- Разработване на национална стратегия с помощта на Прегледа за Обща Политика по Заетостта, с оглед на по-късно участие в Европейската Стратегия за Заетост;

Околна среда

- Продължаване на транспонирането на рамковото законодателство за вода, въздух и отпадъци, разработване и прилагане на детайлни програми за сближаване на законодателството; укрепване на структурите по прилагането, особено на регионално ниво;
- Разработване на план за финансови инвестиции (по директива), базиран върху оценки за разходите, а също и върху реалистични източници за държавно и частно финансиране за всяка година.
- Завършване на транспонирането и влизането в сила на Директивата за оценка на влиянието върху околната среда.

Правосъдие и вътрешни работи

- Прилагане на ефективни системи за граничен контрол и координация на услугите за предотвратяване на нелегалната имиграция и за осъществяването на пълно участие в Шенгенската информационна система.
- Прилагане и влизане в сила на новата законодателна рамка, третираща процедурите по миграция и даване на убежище;
- Модернизиране на изпълнителните органи и съдопроизводството (персонал, рекрутиране, обучение и оборудване) за продължаване на борбата срещу организираната престъпност, трафика с наркотици и корупцията, осигуряване на по-добра координация между органите за прилагане на закона.
- Разработване на национална стратегия за борба с корупцията и повишаване на капацитета за борба с прането на пари;
- Ратифициране на Европейската конвенция за борба срещу пране на доходите от престъпна дейност и Европейската наказателна конвенция за корупцията, подписване на Конвенцията на ОИСР за подкупите.

Укрепване на административния и съдебен капацитет, включително управление и контрол на предприсъединителните фондове на ЕС PHARE, ISPA и SAPARD: по-нататъшно разработване на Национален план за развитие и План за развитие на селското стопанство;

- Приемане на законната, административна и бюджетна рамка (одиторски наръчник и изграждане на контролна процедура) за програмиране и управление на ISPA и SAPARD, включително и систематични оценки за последиците върху околната среда и на съвместими с ЕС правила за държавни поръчки за проекти ко-финансирани от фондове на Общността; допълване на законодателната рамка и укрепване на вътрешните и външни контролни органи, включително регионални контролни органи, в частност чрез използване на широка информационна технологична система и ясно разделяне на предварителния финансов контрол и надзора; установяване на "функционална независимост" за националните вътрешни контролори/одитори на централно и местно равнище, включително предварителен финансов контрол;
- Прилагане на Закон за държавните служители.
- Засилване на независимостта на магистрати, съдии и на ефективността на съдебната система, включително решаването на делата и алтернативен механизъм за решаване на споровете; подобряване на прилагането на гражданските и наказателни присъди;
- Засилване на капацитета за оценка на финансовото и институционално влияние на новото законодателство;

Средносрочни цели

Политически критерии

- Продължаване прилагането на Програмата за интеграция на ромите Икономически критерии
- Утвърждаване на цялостна макро-финансова стабилност; подобряване на конкурентоспособността чрез пазарно ориентирано реструктуриране, включително на малки и средни предприятия; завършване на приватизационния процес; укрепване на пазарните институции, подобряване на законната и нормативна рамка за предприятията;
- Установяване на процедура за годишен финансов надзор целяща поставяне на отчетността, наблюдението на държавните финанси, в съответствие с процедурите на ЕС;
- Прилагане на програма за реструктуриране на стоманено-добивния сектор;
- Създаване на функциониращ пазар на земята и финализиране на регистъра за земята и собствеността.

Вътрешен пазар

- Обществени поръчки: осигуряване на прозрачни процедури за обществени поръчки на централно и регионално ниво;
- Права на интелектуална и индустриална собственост: по-нататъшно изравняване на правата на индустриална собственост (търговски марки, географски направления и индустриални дизайни), включително ефективни мерки за граничен контрол;
- Защита на данните: прилагане на законодателството;

- Свободно движение на стоки: започване прилагането на нов подход в законодателството; по-нататъшно изравняване на традиционното техническо законодателство; система за наблюдение на пазара;
- Свободно движение на хора: завършване на изравняването на законодателството и взаимно признаване на дипломите.
- Свободно движение на услуги; пълно изравняване и прилагане на Закона за банките, Закона за залозите, Закона за ценните книжа;
- Гарантиране и улесняване на отдаването под наем и на процедурите за влизане във владение;
- Конкуренция: укрепване на антимонополните институции и на институциите за държавни поръчки;
- Данъчно облагане: пълно изравняване с законодателството на ЕС, включително с Преходния режим по ДДС на Общността;
- Поправки на съществуващите закони и осигуряване на съвместимост с Кодекса за поведение за облагане на бизнеса; укрепване на административния капацитет и процедурите по контрол, включително административното сътрудничество и взаимната помощ.
- Защита на потребителя: продължаване на изравняване на законодателството и укрепване на пазарния контрол и на изпълнителните власти;
- Митници: засилване на граничния контрол; разработване на интегрирана тарифа; развитие на функционалния капацитет и компютризация на митническата администрация; засилване на борбата срещу корупцията.

Селско стопанство

- Укрепване на механизмите за провеждане на Обща селскостопанска политика и административните структури (надзор на селско-стопанските пазари и прилагане на мерки за структурно и аграрно развитие, създаване на органи и контролни механизми);
- Продължаване пререструктурирането на аграрно-хранителния сектор; укрепване на администрацията за контрол на храните;
- Завършване изграждането на системата за идентификация на животинските видове; прилагане на система за контрол на качеството (Център за анализ и контрол на опасностите), обработка на животинските отпадъци, програми за контрол на отпадъците и болестите по животните; завършване изграждането на системите за инспекция на бъдещите външни граници;

Риболов

- Развитие на възможностите за реализация и прилагане на обща риболовна политика, в частност чрез осигуряване на адекватни институционални ресурси и оборудване за инспекция и контрол; създаване на адекватна система за регистрация на флотата; въвеждане на стандарти за качество.

Енергетика

- Изравняване на изискванията за складиране на гориво и продължаване на подобряването на енергийната ефективност.
- Подготовка за вътрешния енергиен пазар, приемане на директивите за електричество и газ /включително адаптация на цените на енергията и ценовите равнища/.
- Приемане и прилагане на вторично законодателство за вътрешния пазар на газ и електричество.

- Изпълнение на ангажиментите за разсроченото затваряне и извеждане извън експлоатация на блокове 1,2,3 и 4 на АЕЦ Козлодуй.
- Укрепване на регулаторните структури за ядрена безопасност и защита от радиация.

Транспорт

- Подобряване на земния транспорт (достъп до пазара, безопасност на пътищата и пътни такси), железопътен транспорт; морски транспорт, вътрешен воден транспорт /технически изисквания за плавателните съдове/ и въздушен транспорт /в частност безопасност на въздушния транспорт и управление/.

Заетост и социална сфера

- Изравняване с законодателството на ЕС в областите здравеопазване и безопасност на труда, трудовото право, равнопоставено третиране на жените и мъжете и здравно осигуряване; укрепване на административните структури и на тези необходими за координация на социалното осигуряване.
- Създаване на независим фонд за застраховане на заетите в случай на неплатежоспособност на работодателя.

Икономическо и социално сближаване

- Развитие на национална политика за икономическо и социално сближаване с оглед на намаляване на разликата между БВП на глава от населението и средния за ЕС, а също и по отношение на вътрешните неравномерности; подготовка за прилагане на регионални програми, а също и на инициативи на Общността; одобряване на административните процедури и създаване на бюджетна система, позволяваща поемане на многогодишни ангажименти и организиране на нейното управление съгласно стандартите на структурните фондове, включително наблюдение и оценка.

Околна среда

- Завършване на транспонирането и прилагането на рамковото законодателство и на секторното законодателство, съгласно предварително определен график.
- Интегриране на стабилни принципи за развитие в дефиницията и прилагането на всички други секторни политики.

Правосъдие и вътрешни работи

- Продължаване на прогресивното изравняване на визовото законодателство и практика с това на ЕС.
- Приемане и прилагане на международни инструменти свързани с борбата срещу трафика на наркотици, в частност Споразумението относно незаконен трафик по море, прилагащ параграф 17 на Конвенцията на ООН срещу незаконния трафик на наркотични и психотропни вещества.
- Модернизиране на възможностите за настаняване за търсещите убежище и за бежанците.
- По-нататъшно засилване на международната координация и на сътрудничеството в областта на трансграничната престъпност, особено в областта на транзитното преминаване, производство и продажба на наркотици, а също и пране на пари; прилагане на анти-корупционна стратегия.

- Укрепване на независимостта на съдебната система.
- Укрепване на административния и съдебен капацитет, включително управление и контрол на фондовете на ЕС
- Завършване създаването на професионална и безпристрастна държавна служба на базата на Закона за държавните служители и опростяване на процедурите.
- Модернизиране на обучението по европеистика, включително обучение на съдии в правото на Общността.
- Засилване на публичния финансов контрол чрез осигуряване на адекватен персонал, обучение и оборудване.
- Засилване на статистическия капацитет.

4. Планиране

Отпуснатите средства по програма ФАР за периода 1995-1999 година възлизат общо на 415 млн. екю. В съответствие със споразумението от Европейския съвет в Берлин, състоял се на 24-25 март 1999 г., финансовата помощ за страните-кандидати за периода 2000-2006 година ще включва също така подпомагане на предприсъединителните мерки в областта на земеделието и развитието на селските райони чрез предприсъединителния инструмент SAPARD (Наредба на Съвета No 1268/99; O.J. L 161 от 26.6.99) и чрез структурния инструмент ISPA (Наредба на Съвета No 1267/99; OJ L 161 от 26.6.99), които ще дадат приоритет в периода преди присъединяване на мерки, подобни на тези в кохезионния фонд. България може също така да финансира част от участието си в програмите на Общността включително и в Петата рамкова програма за научноизследователско и технологично развитие. Като допълнение България ще има достъп до финансиране от многостранните програми, свързани директно с правото на ЕС. От страните-кандидати систематично се изисква участие във финансирането на всички инвестиционни проекти. От 1998 г. Комисията работи с ЕИБ и международните финансови институции, по-специално с ЕБВР и със Световната банка с цел улесняването на съвместното финансиране на проекти, свързани с предприсъединителните приоритети.

5. Условия

Подкрепата на Общността за финансиране на проекти от трите предприсъединителни инструмента ФАР, ISPA и SAPARD е в зависимост от изпълнението от страна на България на нейните ангажименти по Европейското споразумение, от по-нататъшните стъпки към покриване на критериите от Копенхаген и по-специално от напредъка при изпълнението на специфичните приоритети, залегнали в това Партньорство за присъединяване през 2000 г.. Неизпълнението на тези основни условия може да доведе до решение на Съвета за прекратяване на финансовото подпомагане на основание Член IV от Наредба 622/98 от 16 март 1998 г..

6. Наблюдение

Изпълнението на Партньорство за присъединяване се наблюдава в рамките на Европейското споразумение. Както подчерта Европейският съвет в Люксембург от особена важност е институциите на Европейското споразумение да продължат да бъдат рамката, в която въвеждането на достиженията на правото на ЕС да се

наблюдава при едни и същи условия, независимо от това дали страната е започнала преговори или не.

Съответните раздели на Партньорство за присъединяване се разглеждат в съответните подкомитети. Комитета за асоцииране разглежда цялостното развитие и напредък и проблемите при изпълнението на приоритети и непосредствени цели на Партньорството, както и по-специфични въпроси, отнесени към него от подкомитетите.

Комитетът за управление на програма ФАР е отговорен за това решенията за финансиране по трите предприсъединителни инструмента - ФАР, ISPA и SAPARD - да бъдат съвместими един с друг, както и с Партньорствата за присъединяване, съгласно Координиращата Наредба (Наредба на Съвета 1266/99; OJ L 161 от 26.6.99).

Партньорството за присъединяване ще продължи да търпи поправки при необходимост в съответствие с Член II от Наредба No 622/98.